

Eindejaarsplantenjacht

FLORON organiseerde in de periode tussen 25 december en 4 januari een Eindejaarsplantenjacht. Het idee van de plantenjacht komt van de Britse zusterorganisatie BSBI (Botanical Society of Britain and Ireland), die in 2012 met succes de 'New Year's Day Plant Hunt' lanceerde.

Plantenliefhebbers konden aan de Nederlandse versie van de Eindejaarsplantenjacht meedoen door een uur te wandelen in een gebied naar keuze, onderweg alle bloeiende wilde planten te noteren en de lijst door te geven aan FLORON. Op de laatste dag heb ik in Pijnacker meegedaan aan de Eindejaarsplantenjacht. Het was die dag heerlijk weer, heel wat beter dan tijdens mijn eerste poging op 27 december, toen was het spekglad door opgevroren sneeuw, die alle planten aan het zicht onttrok. Tijdens mijn wandeling trof ik 15 soorten bloeiend aan: Madeliefje, Klein kruiskruid, Straatgras, Kropaar, Gewone melkdistel, Paarse dovenetel, Herderstasje, Kleine veldkers, Gewone hoornbloem, Vogelmuur, Tuinwolfsmelk, Fluitenkruid, Veldereprijs, Paardenbloem en Schijnaardbei.

Duizenden waarnemingen

Op de website van FLORON staat een verslag van de Eindejaarsplantenjacht, waaruit blijkt dat de meeste plantenliefhebbers gemiddeld 12 bloeiende planten hebben gevonden. De soorten die ik zag zijn ook door

Plantenjacht in Hoorn (foto Ina Marbus).

Madeliefje staat met 346 meldingen met stip op 1 (foto Baudewijn Odé).

veel anderen gezien. De top 3 bestaat uit: Madeliefje, Straatgras en Paardenbloem. In de winter zijn er geen of weinig insecten actief. Opvallend is dan ook dat het merendeel van de plantensoorten die in de top 10 staan, ook zonder insecten kunnen worden bestoven. Deze planten doen aan windbestuiving, zelfbestuiving of zijn apomict (vormen zaden zonder bestuiving). Een fanatieke waarnemer telde maar liefst 55 bloeiende planten! Deze ongewoon hoge score is deels te verklaren door zijn bezoek aan een heemtuin, maar ik denk bovendien dat hij van tevoren gekeken heeft waar planten bloeien en daar zijn route op heeft aangepast. Dat is toegestaan, want het is geen wedstrijd waar prijzen mee te winnen zijn.

In totaal deden er, verspreid over het hele land, 318 mensen mee aan de plantenjacht. Dat leverde duizenden waarnemingen op, waaruit blijkt dat 383 wilde plantensoorten dapper doorbloeien in de winter, ondanks kou en sneeuw. Veel meer dan ik had verwacht. Vrijwel alle soorten die bloeiend zijn aangetroffen komen (zeer) algemeen voor in ons land. De helft van de soorten begint gewoonlijk vroeg in het jaar te bloeien en heeft daarna nog een langdurige bloeiperiode. Strenge vorst kan een eind maken aan de bloei van deze doorbloeiers, maar bij zachte winters houden ze het lang vol. De midwinterbloeiers zijn in de meeste gevallen geen vervroegde karakteristieke voorjaarsbloeiers, zoals Speenkruid of Vroegeling.

Resultaten Eindejaarsplantenjacht 2014

Top 10 Bloeiende planten

		Bestuiving			Apomict
		Wind	Zelf	Insecten	
1	Madeliefje (346 x)		●	●	
2	Straatgras (323 x)	●			
3	Paardenbloem (296 x)			●	●
4	Klein kruiskruid (295 x)		●	●	
5	Vogelmuur (279 x)		●	●	
6	Herderstasje (238 x)		●	●	
7	Paarse dovenetel (211 x)		●	●	
8	Witte dovenetel (205 x)		●	●	
9	Duizendblad (198 x)			●	
10	Kropaar (167 x)	●			

Aantallen

Aantal deelnemers	318
Aantal plantenjachten	647
Aantal verschillende bloeiende planten	383
Gemiddeld aantal bloeiende planten per plantenjacht	12

**Hier is men op
plantenjacht
geweest.**

**Voorjaarsbodes
als Vroegeling
zijn maar weinig
bloeiend gezien
(foto Willie
Riemsma).**

Zachte winters

Zachte winters hebben ook in het verleden natuurliefhebbers geïnspireerd tot het maken van lijstjes. In het Correspondentieblad, de voorloper van het tijdschrift Gorteria, vermeldt S. E. de Jongh dat hij in december 1960 maar liefst 31 plantensoorten bloeiend heeft aangetroffen in de Leidse Hout. Het gaat om dezelfde soorten die ook afgelopen winter veel zijn waargenomen.

Maarten 't Hart uit Balkbrug stuurde spontaan een verslag naar FLORON, over zijn waarnemingen van bloeiende planten in de zachte winter van 2006/2007. Hij maakte zijn aantekeningen in de omgeving van zijn huis, vanaf begin december tot eind februari. Dat leverde een aantal interessante waarnemingen en overdenkingen op. Zo viel het hem op dat in de loop van januari een aantal planten, ondanks het warme winterweer, hun bloei-praktijken staakten.

Heeft u afgelopen jaarwisseling niet meegedaan met de Eindejaarsplantenjacht en vindt u dat jammer? Komende winter is er weer een kans!

Tekst: Caroline Elfferich

De Eindejaarsplantenjacht werd mede mogelijk gemaakt door:

PRINS BERNHARD
CULTUURFONDS

KNNV
Stichting
Fondsen KNNV